

de geestelijke verwantschap, de rastegenstellingen overbruggen kan, dat het geloof de natien samenbindt. Hier bleek dus, dat juist de werkzaamheid van de Zending in het geheel niet staatsontbindend had gewerkt, zooals in vroeger dagen de vrijzinnigen veronderstelden. Op Java liep het echter anders dan in de Oostelijke buitengebieden. Toen de Japanners zagen, dat het mis ging richtten zij de Republiek Indonesia op. Zij volgden het zelfde systeem als ze in Birma, Indo-China enz. hadden toegepast: help een regering op de been uit de eigen bevolking van het gebiedsdeel, dat verloren dreigt te gaan, om het den gehaten Westersling zoo laat mogelijk te maken.

Daarnaast, onderscheiden van de organisatie der Republiek is er nog de militaire organisatie, die der Pemoeda's. Het zijn gewapende bendes, ontstaan uit een soort Japanse uitgave van de Landwacht of de Hitler-Jugend. Om te begrijpen waar Japan deze menschen vandaan heeft gehaald, heeft men zich de toestand op Midden- en Oost-Java gedurende de Japanse bezetting in te denken.

Java was in deze deelen overbevolkt en de bevolking was alleen door een drievoudige combinatie van werkzaamheden in staat zich zelf het onderhoud te verschaffen.

In de eerste plaats verbouwde de kleine boer zelf. In de tweede plaats verhuurde hij zijn land aan de Westersche suiker-industrie. Ten derde verhuurde hij zich in de suikerfabriek als arbeider. Het bevolkingsoverschot, dat dank zij den gestadigen aanwas, geen werk meer kon vinden emigreerde via Soerabaja naar Sumatra. Deze laatste mogelijkheid te benutten werd door de Japanners verboden en doordat het Japanse ingrijpen in het economische leven tevens de uit het Westen stammende industrieën stil zette, was de economische toestand der bevolking tijdens de bezetting verre van rooskleurig. Men schat dat er 4 à 5 miljoen menschen gestorven zijn van den honger. Opgroeijende jongeren, die geen mogelijkheid meer zagen op normale wijze zich brood te verkrijgen, trokken in bendes op rooftocht, het z.g. rampokken. In den eersten tijd richtte zich hun activiteit tegen de Japanners. Een historische parallel zag spreker in de boerenopstanden en oorlogen aan het einde der M.E., toen de hongersnoodtoestand een gunstige voorbereide bodem verschaft voor het zaad van revolutionair gezinde religieuze bewegingen (Wederdoopers b.v.). Later heeft Japan deze door-brood-nood-benaauwde en avontuurlijke jongeren met zijn propaganda-apparaat geleid om in zijn dienst te treden. Toen de capitulatie van Japan een feit geworden was, hebben ze zich bewapend met de wapens van de Japanners. De laatste verzetten zich daar niet tegen en werkten het in de hand. Formeel veranderde deze semi-militaire roofbende wel van karakter, maar dat was alleen maar een camouflage poging. Dit bleek wel heel duidelijk uit het parool, dat de Japanse bevelhebber in zijn laatste proclamatie hun toeriep: „Doet Uw plicht”. De Pemoeda's zijn door de Japanse propaganda opgehitst tegen al wat blank en Nederlander is en hun fanatisme richt zich ook tegen het Christendom. De Japanners hebben door Japanse Mohammedanen den kleinen heiligen oorlog doen afkondigen, om de blanken-haat nog te sterker te doen worden door medewerking van religieus fanatisme. Het getal der Pemoeda's bedraagt plm. 100.000, dat is dus betrekkelijk weinig vergeleken bij de miljoenen-tallen weerbare mannen, die op Java wonen. Het was zaak geweest zoo snel mogelijk met hen af te rekenen, immers nu is het zoover, dat zij het gehele eiland bijna terroriseeren en niemand het waagt zich publiek tegen hen te verheffen uit hoofde van gevreesd lijfsgevaar. Dit „schoonmaken” van Indië, van Japanse filiaal-instellingen en organisaties behoorde tot de taak der oorlogvoering, het beteekent niets anders dan den door Japan met opzet achtergelaten en gecamoufleerden legertros te ontdekken en gevangen te nemen. Dat op den 5den Augustus aan de Japanse capitulatie voorafgaande, de Indische Archipel werd ingedeeld bij de Engelsche militaire zone, was er de oorzaak van dat de Engelschen geheel onvoorbereid waren. Zij hadden geen tijd gehad om voor de bezetting van zulk een groot gebied behoorlijk voorzieningen te treffen, waar bij kwam dat de oorlogsmoedheid zich hier eveneens deed gevoelen. Ook de invloed van de inmiddels aan het bewind gekomen Labour-regering deed zich gelden.

7 September kwam het bevel van Mountbatten af aan den Japanse bevelhebber van Java om de leiding der Republiek te arresteren. Deze daad van Mountbatten was volkomen correct. Nu zegt men: de Nederlandsche Regering had feitelijk geen recht en daarom ging ze onderhandelen. Men kan wel wenschen Soekarno e.s. gevangen te nemen, maar dat was onrechtvaardig en daarom ging men praten. Wanneer wij nu Indië zouden gaan bezetten dan zou dat in wezen precies zulk een zaak zijn als de Duitschers op 10 Mei 1940 deden. Deze meening moet evenwel afgewezen worden, het recht kan alleen maar bloeien binnen de omtuining van de macht. Het brengen van Nederlandsche troepen in

Indië kan niet met 10 Mei '40 vergeleken worden, het zijn geen equivalente gevallen. Hier gaat het om den hand van het koninkrijk, en de daar binnen in stand te houden rechtsorde. De overheid draagt het zwaard om het recht te doen zegevieren, de militie en de justitie zijn haar machtsinstrumenten. Onze regering heeft op dit punt haar taak verwaarloosd.

En het moge zoo dierbaar klinken wanneer men de houding der Regering kenschetst als vredeswerk, toch behoort de Regering bij haar hoogste taak te blijven, waartoe zij geroepen is, het Zwaard te dragen. Was zij in Augustus paraat geweest, wie weet hoe veel te sneller de orde weer hersteld zou zijn geweest. De Javanen rekenen immers evenals de Duitschers meer met feitelijke macht dan met rechtsbevoegd gezag. Het „Weltgeschichtliche Weltgericht” van de Duitschers, ligt hen in de praktijk zeer nabij. Tjarda nam het rechte standpunt in, toen hij zich niet wilde leenen voor onderhandelingen met revolutionairen en veeleer de militaire fase van den „schoonmaak” wilde afwachten, dan nu reeds het burgerlijk bewind te gaan voeren, nu de chaos met het eenige radicale middel, gezagshandhaving met het zwaard nog niet was opgeruimd. De Regering en haar aanhang vindt het „Rebel is rebel” veel te scherp. „Formeel” is het wel een opstand, maar men moet dit psychologisch aanpakken. We „praten” den opstand omver. Daarenboven zegde de Regering toe niet met Soekarno te praten. 16 October accepteerde de Staten-Generaal dit aarzeland. Prof. Schermerhorn sprak duidelijk uit, dat er niet onderhandeld, maar alleen gesproken zou worden, en dan nog alleen met hen, die in het koninkrijk wilden blijven. Men begon dus foutief: samenspreken om zoo tot het doel: herstel der rechtsorde te geraken, terwijl de machts-handhaving, de eerste bouwsteen voor recht en billijkheid t.a.v. de in Indonesië levende bevolkingsgroepen, verwaarloosd werd. Men maakte bovendien de capitale fout bij het bepalen van de groep van personen met wie men zou spreken een onjuist criterium te hanteeren. Dit had moeten zijn: erkenning van het gezag van het koninkrijk en men nam genoegen met: non-collaboratie en gematigd-nationalisme. Men vergat de gulden rechtsregel, dat over één territorium geen twee soevereinen tegelijk zeggenschap kunnen hebben.

Kampen.

J. WISKERKE.

Eenheid zoeken?

Ds J. v. Bruggen (Assen) schrijft in K.bode Drente:

In ons vorig nummer vermeldde we, het besluit der synode van Utrecht om de Kerkeraaden op te welken om alles te doen wat in hun vermogen is om een breuk welke plaatselijk geslagen mocht zijn te heelen en alles te vermijden in daad en woord, wat aan den hereenigingsarbeid in den weg zou staan.

Nauwelijks was dit artikel, waarin we opwekten om toe te zien hoe trouw men deze woorden zou nakomen, gedrukt, of... de synodale kerkeraad dagvaarde den „vrijgemaakten” kerkeraad te Assen voor een nieuw proces voor den rechter!

Dit is niet het eenige geval van beslissingen, die met de eenheidsverlangens zich kwalijk laten verbinden.

„Eenheid” van opleiding op het zendingsterrein.

In „De Wekker” (Chr. Geref.) wordt een brief opgenomen van Ds Geleynse. Daaruit interesseerde ons deze passage:

Trots de verdrinking en ellende in het kamp, hebben wij, (d.w.z. de zendingarbeiders), allen te samen menigmaal vergaderd om de belangen van het zendingswerk en de Inh. gemeenten te bespreken. De mogelijke zelfstandigheid en het vraagstuk van de opleiding van Inheemsche krachten namen daarbij een belangrijke plaats in, evenals een streven naar eenheid, niet alleen wat opleiding betreft, maar ook wat betreft de onderscheidene zendingsgenootschappen en kerken.

Heel veel is daarover gesproken en van gedachten gewisseld, maar telkenmale bleken verschillende vraagstukken van theol. en dogm. aard zoo ver uiteenlopend te zijn, dat het voor de meeste werkelijke Geref. belijders onmogelijk scheen samen te kunnen gaan.

Vooraf kwamen daarbij in gedrang de vraagstukken over Schriftgezag; Gods Woord in den Bijbel of de Bijbel Gods Woord; De Praedestinatie; de geldigheid van al de Bijbelboeken en zoo meer.

Om ten slotte een nitweg te vinden werd een commissie samengesteld om in richtlijnen aan te geven wat allen belijden en waarmede alle groepen zich zouden kunnen vereenigen.

Nu zou dat alles zeer verheugend zijn en zouden we dat grootsche plan zeer zeker kunnen toejuichen, wanneer het in groote mate maar niet ging ten koste van de Geref. beginselen, want daarvoor waren de meeste Geref. zendingarbeiders niet zonder grond bevreesd voor.

Het ideaal van een gezamenlijke opleiding lokt zeer zeker en voor dat idee is veel te zeggen, maar bovenver-

melde geschillen in aanmerking nemende leek het ons toch maar beter een eigen opleiding te beginnen in samenwerking met de zending van de G. Z. B.

Met de zendingarbeiders van genoemde Zending hebben wij dan ook pas een samenspreking gehad en het vraagstuk van gezamenlijke opleiding, het liefst op eigen terrein, besproken en daarbij ook de mogelijke samenwerking met niet Geref. zending onder de oogen gezien.

De redactie van „De Wekker” voegt hieraan toe:

Uit dit schrijven blijkt, hoe zeer de eenheid van opleiding in geding is.

Het ligt geheel in de lijn van onze zendingssactie, dat contact gezocht zal worden met G. Z. B. om te komen tot één groote Gereformeerde Toradja Kerk. Ik ben het geheel eens met Ds Geleynse dat geen eenheid mag en moet gezocht worden ten koste van onze Gereformeerde belijdenis, al zullen de mannen van de eenheidsbeweging hier en in Indië er wel anders over denken.

Met deze waarschuwing ben ik het eens. Ik meen, dat het hier ingenomen standpunt beter is dan dat van dr J. H. Bavinck, over wiens leiding in dezen we onlangs hier schreven.

„Wat ze daar in Enschede doen pro ecclesia”.

Men weet, hoe dr K. Dijk's Jongelingsbond — ondanks Kuiper—Vonckenberg — is uitgeleverd aan het staatscreatuur, genaamd N. J. G. (Nederl. Jeugd-gemeenschap). Ook in Enschede heeft dit creatuur getracht, onze menschen te vangen. Zie hier wat de Geref. Jeugdcentrale (maar dan trouw gebleven) antwoordde (Ik citeer Enschedesche Kerkbode):

Volgens Kerkeraadsbesluit volgt hier de brief van de Geref. Jeugdcentrale.

Aan de werkkommissie van de N.J.G. Afd. Enschede.

Dames en Heeren,

In haar vergadering van 1 Febr. j.l. heeft de Geref. Jeugdcentrale te Enschede met algemeene stemmen besloten, zich niet aan te sluiten bij de Nederl. Jeugd Gemeenschap.

Principieel staan wij tegenover vele jeugdorganisaties, die zich bij de N.J.G. hebben aangesloten, en principieel verwerpen wij de doelstelling van de N.J.G. Deze kan nooit de onze worden, daar wij onze jonge menschen in onze jeugdverenigingen wenschen op te voeden voor Kerk en Staat en Maatschappij. En als grondslag voor ons leven, ook voor ons jeugdleven, hebben wij aanvaard de Bijbel als Gods onfeilbaar Woord.

Aan dat Woord zijn wij gehoorzaam. En alleen dat Woord geeft ons den juiste weg aan, hoe we hebben te doen in elke concrete situatie van het leven.

Wij belijden de absolute Souvereiniteit Gods over het gansche leven, van ieder mensch, en ook over het leven van elk volk als gemeenschap, en kunnen daarom nooit accoord gaan met wat U schrijft in de stichtingsacte der N.J.G., waar we o.m. dit lezen: „... door haar arbeid te verrichten in gehoorzaamheid aan waarden van hooger orde enz., en die in de eerbiediging van den mede-mensch een van haar hoogste uitingen vinden”.

Dit is puur Humanisme en heeft met het ware Christendom niets gemeen. Want Christus en Christendom zijn nooit te scheiden. En voor ons is Jezus Christus „de Beheerder des Levens”, „de Zaligmaker”. Alleen door Hem heeft het leven, ook het jeugdleven, hooger waarde. En wij zijn er van overtuigd, dat er voor dezen concrete Jezus geen plaats is in de N.J.G., want deze Jezus is tevens de Jezus van de „anti-these”.

Mitsdien komen wij door bovenstaande weer in het Isolerement te staan, maar wij mogen om Gods Will niet anders doen.

Namens de Geref. Jeugdcentrale:

ALI BRETELIER.

Secretesse.

Ik herinner me een synodezitting uit de dagen van olim. 't Groepje dat begonnen was de niet-mee-sprekers zwart te maken, was juist begonnen alarm te slaan. De voorzitter stelde een keer een brief uit Enschede aan de orde, en zei: laat ons eens zien wat ze daar in Enschede doen „pro ecclesia”. (Zóó „stuurde” hij wel meer.) „Pro Ecclesia was de naam van een blad, dat daar verscheen. Het beteekent: „ten bate van de kerk”. Het blad had een kleur, die den voorzitter niet behaagde.

Ik geloof, dat h i e r in bovenstaanden brief i n d e r d a a d gehandeld wordt „pro ecclesia”.

Hier gebeurt het.

En niet door dr K. Dijk en de zijnen, met hun N. J. G. Gister kreeg ik nog eens in handen een exemplaar van de Barchem-Bladen (orgaan van de Barchem-Beweging (!) en uitgave van de Woodbrookers-vereeniging in Holland (VIII, 7) Eerste artikel: van dr W. Banning. Tweede artikel: van Ir. W. Schermerhorn. Slotartikel: van dr J. A. de Koning. D e z e rechts-moderne socialisten hebben den strijd gewonnen, ó ó k van dr Dijk, dr J. Waterink e.s. Ondanks hun sproelen op „Pro Ecclesia”. Zij zijn de leiding kwijt. Leiding is wat anders dan een plaatsje voornam in de breede phalanx.

De gang van zaken ter synode aan de overzijde.

Ds H. Vogel (Enschedesche K.b.) schrijft over de beide groepen, die zich ter synode afteekenen. De eerste wil openlijk en krass alles handhaven. Een tweede wil wel iets „doen” op 't eerste gezicht. Evenwel,

Evenwel — ook die tweede groep van afgevaardigden is niet bezig, de vereeniging in de hand te werken. Ze

doet wel goed haar best, verdere scheuring te voorkomen. Ze tracht wel, den strijd voor de getrouwe belijders nog moeilijker te maken. Ze wekt wel veel verwachting. Maar — ze weigert zich te bekeeren. Immers — ze wenscht een nieuwe formulering. Prachtig. Maar — waarvan? Van een pacificatie-formule? Neen, maar van de in 1905 en 1942 beleden waarheden. Ook die tweede groep zegt dus, dat de Synode niets verkeerd deed. Er kan aan de formulering wat veranderd worden, maar aan de beleden waarheden wordt niet getornd. Geen wonder, dat men over de schorsingen en afzettingen in dat verband nog niet eens gesproken heeft.

Ik moet mijn pen in toom houden. Maar — is dat nu kerkwerk? Is dat nu uitoefening van het profetisch ambt? Is dat nu werk van mannen, die strijdbaar hielden Gods moeten zijn? Ik wil gaarne aannemen, dat er ginds broeders zijn, die oprecht bedoelen, de eenheid te bevorderen. Maar het gaat niet om bedoelingen, het gaat om daden. De feiten zijn deze, dat men, tegen alle waarschuwingen in, leerbeslissingen nam, en op grond van die leerbeslissingen aan het schorsen en afzetten sloeg. En nu is er maar één uitweg. Die leerbeslissingen zijn juist, en — laat men dan doorgaan op den ingeslagen weg. Of — deze leerbeslissingen zijn onjuist, maar laat men dan schuld bekennen, en de geschorsten terughalen.

Leert Duitsland?

„In de Waagschaal" schrijft:

Enkele weken geleden heeft de Martin Niemöller voor de protestants-christelijke studenten van de Beierse universiteit te Erlangen een redevoering gehouden. Over bepaalde gebeurtenissen tijdens en na deze redevoering schrijft „Die Neue Zeit", een krant te München, die met toestemming van de Amerikaanse militaire autoriteiten versijnt het volgende:

Martin Niemöller achtte het een voorwaarde voor de geestelijke vernieuwing van het Duitse volk, dat dit Duitse volk in zijn geheel een bekentenis aflegt van zijn schuld aan de misdaden van de laatste twaalf jaar.

Deze opmerking verwekte opgewonden interrupties. Er werd gebruld en lawaai gemaakt, er werd gescholden en getierd. Later hebben de studenten pamfletten aangeplakt met een inhoud, die beledigend was voor de Niemöller.

Intussen heeft de Beierse regering een onderzoek ingesteld en kwam daarbij tot de conclusie, dat woord en geest van deze storingen voortvloeiden uit een militaristische en nationalistische mentaliteit. Omdat men deze houding niet kan dulden, zal opnieuw de politieke betrouwbaarheid van de studenten worden onderzocht en is aangekondigd, dat een stel belhamels van verdere studie zal worden uitgesloten. Tevens is voor het geval van herhaling de sluiting van de universiteit aangekondigd.

Het is misschien van belang er op te wijzen, dat de universiteit Erlangen in het katholieke Beieren de enige universiteit met een zuiver protestants-christelijk karakter is en dat de theologische faculteit er verreweg de belangrijkste faculteit is.

Maar vóór dat Hitler de macht kreeg, was ik te Erlangen in de kerk eenige weken vóór dat 800 theologische studenten aankwamen en in de weken daarna. Verschil in de opkomst was in het kerkgebouw niet waarneembaar.....

K. S.

AAN ONZE KERKERADEN.

In het belang van den goeden gang van ons kerkelijk leven worden kerkeraden dringend verzocht, hun berichten rechtstreeks naar de administratie van „De Reformatie" te Goe te zenden.

GEREF. KERKEN.

(Onderhoudende art. 31 K.O.).

TWEEAL te Groningen (van Prof. P. Deddens), F. A. den Boef te Kralingen en O. W. Bouwman te Breukelen. Te Rouveen: L. J. Goris te Emmersveerthedenveen en N. Hart te Wapenveld.

Te Hoek (Zid.): cand. Th. C. van Kamp te Leiden en cand. I. van Til te Kampen.

BEROEPEN te Lisse: J. J. Verleur te Zalte. Te Rouveen: N. Hart te Wapenveld.

Te Utrum: J. v. d. Zwaag te Ambt-Vollenhove-Cadoelen. Te Wormerveer-Koog-Zaandijk: J. v. d. Zwaag te Ambt-Vollenhove-Cadoelen.

AANGENOMEN naar Amsterdam en Nieuw-Amstel: H. Vogel te Enschede.

Naar Emmatill: K. Meima te Neede.

Naar Wezep: C. van Ommen te Maastrecht.

Naar Rotterdam-Charlois-Barendrecht: cand. M. Vriesen te Zutphen.

BEDANKT voor Delft: W. J. van Otterloo te Zuidhorn.

PRAEPARATOIR EXAMEN.

Aan den heer M. J. Vermeer is door de Classis Assen na praeparatoir examen toegestaan, een half jaar te proponeeren in haar ressort.

VERVULLING PREEKBEURTEN.

De heer K. de Hoop, theol. student te Oldorp D 124, Uithuizen, kan zich twee Zondagen per maand beschikbaar stellen voor het vervullen van preekbeurten.

BEROEPBAAR.

Het adres van cand. Ite van Til is thans Bovennieuwstraat 54 te Kampen.

Het adres van De H. Venema is thans Nieuwe Weg 178 te IJsselmuiden.

ROOSENDAL (N.-Br.). — Nadat een door 5 van de 6 leden van den kerkeraad onderteekende verklaring, betreffende niet conformiteiten aan de leerbesluiten van 1942, het niet voor wettig erkennen van de daaruit voortgevloeide schorsingen, door de afgevaardigden ter classis Klundert werd teruggenomen met „althans voorloopige conformering de facto", heeft op 3 Januari j.l. een br. met zijn gezin zich verplaatst.

Een ouderling, die zijn handteekening op genoemde verklaring gestand deed en onder geen beding kon conformeeren, maakte zich, na een samenspreking van den kerkeraad met deputaten der classis, op 18 Januari vrij, eveneens met zijn gezin.

Zoo is te Rosendaal een huiskerkje gevormd. Het adres is: J. M. Sturm, van Gilselaan 96.

Ten huize van br. Huyser, Knipstraat 20, wordt voorloopig eenmaal per Zondag om 10.30 uur een godsdienst-oefening gehouden.

Het adres van Prof. P. Deddens is thans Spoorakade 7, Kampen.

(Vervolg Kerkelijk leven.)

ALLES GEHANDHAAFD.

K. S.

De tijd is voorbij, dat we onze copie op Woensdagavond konden versturen om nog voor het nummer van dezelfde week op tijd te zijn; en dat we desnoods nog op Vrijdagmorgen een klein stukje telefonisch konden dieteeren, dat op Zaterdagmorgen in de bus der lezers terecht kwam. We moeten nu zóó akelig vroeg copie inzenden, dat de actualiteit er onder lijdt.

We hebben op dit oogenblik dan ook nog geen volledig overzicht van de kerkrechtelijke beslissingen der z.g. appel-synode.

Maar het weinige, dat we weten is voldoende om te constateeren: niet alleen dogmatisch, maar óók kerkrechtelijk is ALLES gehandhaafd. De revisionisten kregen voor de tweede maal NUL op het rekest. Dat er geen echte revisie zou komen hebben we voorspeld. Maar dat men zóó absoluut zou blijven staan op het standpunt der hoogmoedige onverzoenlijkheid, zal misschien velen koud op het lijf vallen. Ons niet meer, hun wel.

Het ergste van alles waren de kerkrechtelijke manipulaties der uitwerpende synode. Die waren ook beslissend. Welnu, daaraan is niets veranderd. Men heeft het verraad der professoren nu definitief tot verraad der synode gemaakt. Alle onschuld is nu, na de overlegging van zóó veel materiaal-ter-weerlegging der gebezigde argumenten wel ontnomen aan deze vergadering.

Straks zullen alle synodocraten-van-hart voor den dag komen met hun nieuwe formule. Ze zullen de aandacht afleiden van het duidelijke feit, dat deze openlijk verklaart, alles te handhaven wat geleerd is, en niet al te veel gewicht hechten aan 't feit, dat geëischt is en in feite geëischt blijft niets te leeren, dat niet heelemaal daarmee in overeenstemming is. Want met hetgeen conform Schrift en belijdenis is (en dat is omtrent de oude formules officieel verklaard, en „beleden") MOET ieder ten volle in overeenstemming zijn.

Zij zullen het vredesoffensief openen op deze onwettige basis: in werkelijkheid alles gehandhaafd, maar in schijn het gehandhaafde vervangen.

En aan de destijds aangevoerde argumenten der schorsingen (onder welke ook was de weigering der belofte om niets te leeren dat niet heelemaal met de oude overeenstemming) zullen ze geen aandacht meer besteden. Mede met dezen dogmatischen stok heeft men geslagen; toen heeft men den stok verklaard, Gods staf te zijn, en hem daarna weggesmeten. Hij had zijn werk gedaan. Maar wat daar in de goot ligt heet toch de staf Gods; men houdt zich groot.

Maar de doodsklok luidt over zulke kerkpolitiek. Die de oogen van velen openden, worden tot dank gedood, en het goddelooze „kerkrecht", dat den handel dekken moest, blijft gehandhaafd. Nog steeds moet ieder doen, wat de synode zegt. Ondanks art. 7 der Confessie. Het verval is diep en onbeschaamd in zijn zelfvertoon.

WIE HELPT ONS?

Voor Zondagschool-arbeid

AANBIEDINGEN GEVRAAGD, nieuw of gebruikt, van:

De Graaf: VERBODSGESCHIEDENIS, Bakker/Bavink: GESCHIEDENIS DER GODSOPENBARING.

Brieven met prijsopgave aan De DE VRIES, Adriaan v. d. Dooslaan 16, Rotterdam-N. (Hillegersberg).

Bejaard echtpaar in Zeeland vraagt

BESCHAAFDE DAME

voor de huishouding. Brieven letter T, Bureau „De Reformatie", Goes.

TE KOOP GEVRAAGD:

ONGEMEUBILEERD WOONSCHIP, geschikt voor gezin van 6 personen. Brieven letter S, Bureau „De Reformatie", Goes.

Jongedame, 21 jaar, Amsterdam, zoekt CORRESPONDENTIE. Brieven onder Nr 101, Bureau „De Reformatie" te Goes.

Wij hebben nog een kleinen voorraad van het boek van Dr Schippers: „Van den Dienst des Woords"

Prijs gebonden f 3.50.

Verkrijgbaar in elken Boekhandel en bij de Uitgevers.

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

Ook voor **PREDIKANTEN** sluit de

HAV BANK, Schiedam

passende Ouderdoms- en Gezinsverzekeringen op aantrekkelijke voorwaarden.

Voor collectieve contracten bijzondere tarieven.

ANTIQUITEITEN

zoals tegels, meubelen, tin- en koperwerk, opgegraven voorwerpen enz. koopt en verkoopt:

Kunsthandel „OUD HOLLAND" Rotterdam, Ol. de Vrieslaan 80, Telefoon 36466

BUREAU „ELFRI", Ederveen (Geld.) maakt 'n GELEGENHEIDSGEDICHT voor U à drie cent per regel.

Boekverkoop te Kampen

De Boekverkooper G. BOS te Kampen is voornemens

26, 27, 28, 29 Maart, 1, 2 en 3 April a.s.,

ELF BIBLIOTHEKEN PUBLIEK TE VERKOOPEN.

Duizenden boeken op alle gebied zullen publiek worden verkocht. Catalogus, 2950 nummers, 40 cent. Giro 64075.

BEGRAFFENISONDERNEMING

A. KOPPIER, HARDERWIJKSTE. 303, 's-Gravenhage. Telefoon 333289

(Koster Kerk West.)

HERINNERING.

Wij leveren U een metalen plaque (bronskleur) van

Dr H. COLIJN

formaat 18x24 cm. Prijs f 15.—

Vervaardigd door Metaalgieterij MATORA, Hilversum.

Grafisch Kunst-atelier

H. VAN ZWIETEN, Dantelaan 85, UTRECHT. Giro 293284

WIE HELPT

Geref. J.V. te Kornhorn aan bronnen, o.a. Verbodsgeschiedenis van De Graaf Onze geloofsbelijdenis van Feenstra of Het geloof der Vaders van Goor Saavis tranquilles in undis van Colijn of andere studieboeken.

Brieven met opgave van prijs te richten aan G. v. d. WAL, Noordwijk (Gr.), gem. Marum.

De Raad der Geref. Kerk van 's-Gravenhage-West (onderh. Art. 31 K.O.) geeft met groote droefheid kennis van het plotseling overlijden van br.

J. KRABBENDAM, opziener der Gemeente.

Om zijn rotsvast geloofsleven genoot hij als Ouderling onder ons hooge achting.

De wetenschap, dat hij te allen tijde bereid was zijn Heiland te ontmoeten en de zekerheid, dat hij thans juicht voor Gods troon, moge zijn familie tot troost strekken bij dit smartelijk verlies.

Namens den Kerkeraad: L. GEUSEBROEK, Præses. G. J. RIJKEN VAN OLST, Scriba.

Het behagde den HEERE plotseling tot Zich te nemen, ons lief

KEESJE,

op den leeftijd van ruim zeven maanden.

De HEERE heeft gegeven, en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij gelooft!

De en Mevr. VAN OMMEN. ELLY en ASTIE.

Maastricht, 5 Maart 1946.

Advies inzake Gezins- en Oudendagsverzorging.

A. VEGTER, Assurantiebezorger, L. v. Rastenburg 2, Voorburg, Tel. 778168.